

Bölüm 3

TÜRKİYE'DE DÖVİZ KURU ve ENFLASYON ORANI İLİŞKİSİNE YENİ BİR BAKIŞ: DALGACIK ANALİZİ

Buğra BAĞCI¹

GİRİŞ

Özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra makroekonomik değişkenlerin incelenmesi ve değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesine yönelik çalışmalar yoğunluk kazanmıştır. Ülkelerin kendi para birimlerinin Amerikan doları karşısındaki değer değişikliği ve fiyatlar genel seviyesindeki artışlar da bu makroekonomik değişkenler arasında yer almakla birlikte ülkelerin makroekonomik performanslarını gösteren iki faktördür.

Enflasyon ülkeler için genellikle en önemli makroekonomik sorunlardan biri olmuştur. Ekonomilerde yükselen enflasyon, herhangi bir ülkenin ekonomik büyüme beklentileri gibi hayati konuları için en büyük zorluklardandır. Çünkü enflasyon, paranın gerçek değerini aşındırarak, tasarruf veya yatırımın değerini düşürmektedir. Bu tür bir erozyon, yatırım planlamalarını engelleyerek ekonominin kapasitesine zarar vermektedir. Hakim olan yüksek enflasyon seviyeleri, bir ülkenin düşük ücretli çalışanlarını ve diğerlerini sabit gelir üzerinde olumsuz bir şekilde etkileyerek, yoksulluk seviyelerinin daha da kötüleşmesine yol açmaktadır. Enflasyon oranının önemi göz önüne alındığında özellikle enflasyon oranına etki eden değişkenlerin belirlenmesi ve o değişkenlere yapılabilecek müdahalelerle enflasyon oranını belirli seviyelerde tutmak da önemli hale gelmektedir.

Döviz kuru da enflasyon oranının belirleyicisi olarak literatürde birçok çalışmada yer almıştır. Döviz kurundaki dalgalanmalar, ekonomiye yönelik şokların kaynaklarından biri olabilmektedir. Ayrıca döviz kuru, özellikle küçük ve açık ekonomilerde politika kararları için önemli bir değişken olarak görülmektedir. Bunun yanında döviz kuru, bir ülkenin ticaret seviyesinde hayati bir rol oynayarak, dünyadaki çoğu serbest piyasa ekonomisi için kritik öneme sahiptir. Yani döviz kuru, bir ülkenin görece ekonomik sağlık düzeyinin en önemli belirleyicilerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır (Ito, 2007: 3-4).

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Hitit Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü, bugrabagci@hitit.edu.tr, ORCID ID 0000-0002-3268-3702.

KAYNAKÇA

- Achsani, N. A., Fauzi, A. J. F. A., & Abdullah, P. (2010). The relationship between inflation and real exchange rate: comparative study between Asean+ 3, the EU and North America. *European Journal of Economics, Finance and Administrative Sciences*, 18(18), 69-76.
- Aguiar-Conraria, L., & Soares, M. J. (2011). Oil and the macroeconomy: using wavelets to analyze old issues. *Empirical Economics*, 40(3), 645-655.
- Aguiar-Conraria, L., Azevedo, N., & Soares, M. J. (2008). Using wavelets to decompose the time-frequency effects of monetary policy. *Physica A: Statistical mechanics and its Applications*, 387(12), 2863-2878.
- Aguiar-Conraria, L., Azevedo, N., & Soares, M. J. (2008). Using wavelets to decompose the time-frequency effects of monetary policy. *Physica A: Statistical mechanics and its Applications*, 387(12), 2863-2878.
- Antonakakis, N., Chang, T., Cunado, J., & Gupta, R. (2018). The relationship between commodity markets and commodity mutual funds: A wavelet-based analysis. *Finance Research Letters*, 24, 1-9.
- Asari, F. F. A. H., Baharuddin, N. S., Jusoh, N., Mohamad, Z., Shamsudin, N., & Jusoff, K. (2011). A vector error correction model (VECM) approach in explaining the relationship between interest rate and inflation towards exchange rate volatility in Malaysia. *World Applied Sciences Journal*, 12(3), 49-56.
- Carranza, L., Galdon-Sanchez, J. E., & Gomez-Biscarri, J. (2009). Exchange rate and inflation dynamics in dollarized economies. *Journal of Development Economics*, 89(1), 98-108.
- Dereeli, D. D. (2018). Türkiye'de döviz kuru ile enflasyon arasındaki ilişkinin analizi (2005-2017). *Electronic Turkish Studies*, 13(30).
- Duman, Y. K., & Sağdıç, A. (2019). Türkiye'de döviz kuru ve enflasyon ilişkisi: ekonometrik bir analiz (2003: 1-2017: 3). *Sakarya İktisat Dergisi*, 8(1), 1-16.
- Ergin, A. (2015). Döviz kuru ve enflasyon arasındaki geçiş etkisi: Türkiye örneği. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(3), 13-29.
- Ferrer, R., Bolós, V. J., & Benítez, R. (2016). Interest rate changes and stock returns: A European multi-country study with wavelets. *International Review of Economics & Finance*, 44, 1-12.
- Gallegati, M., Gallegati, M., Ramsey, J. B., & Semmler, W. (2011). The US wage Phillips curve across frequencies and over time. *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, 73(4), 489-508.
- Gül, E., & Ekinci, A. (2006). Türkiye'de enflasyon ve döviz kuru arasındaki nedensellik ilişkisi: 1984-2003. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 1.
- Imimole, B., & Enoma, A. (2011). Exchange rate depreciation and inflation in Nigeria (1986-2008). *Business and Economics Journal*, 28, 1-11.
- Ito, T. (2007). The role of exchange rate in inflation targeting. In *Challenges to inflation targeting in emerging market countries, proceedings of an international symposium organized by the Bank of Thailand, 13-14 November 2006* (pp. 243-275).
- Ito, T., & Sato, K. (2008). Exchange rate changes and inflation in post-crisis Asian Economies: Vector Autoregression Analysis of the exchange rate pass-through. *Journal of Money, Credit and Banking*, 40(7), 1407-1438.
- Karakış, L. (2019). Türkiye'de Döviz Kuru ile Enflasyon Oranı Arasındaki İlişki (2000-2018). *Artuklu Kaime Uluslararası İktisadi ve İdari Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 83-93.
- Korkmaz, S., & Bayır, M. (2015). Döviz kuru dalgalanmalarının yurtiçi fiyatlara etkisi. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(4), 69-85.
- Madesha, W., Chidoko, C., & Zivanomoyo, J. (2013). Empirical test of the relationship between exchange rate and inflation in Zimbabwe. *Journal of economics and sustainable development*, 4(1), 52-58.
- Madesha, W., Chidoko, C., & Zivanomoyo, J. (2013). Empirical test of the relationship between exchange rate and inflation in Zimbabwe. *Journal of economics and sustainable development*, 4(1), 52-58.

- Monfared, S. S., & Akın, F. (2017). The relationship between exchange rates and inflation: The case of iran. *European Journal of Sustainable Development*, 6(4), 329-329.
- Osabuohien, E. S. C., Obiekwe, E., Urhie, E. S., & Osabohien, R. (2018). Inflation rate, exchange rate volatility and exchange rate pass-through nexus: The Nigerian experience. *Journal of Applied Economic Sciences*, 2(56), 574-585.
- Reyes, J. (2007). Exchange rate passthrough effects and inflation targeting in emerging economies: what is the relationship?. *Review of International Economics*, 15(3), 538-559.
- Stone, M., Roger, S., Shimizu, S., Nordstrom, A., Kisinbay, T., & Restrepo, J. (2009). *The role of the exchange rate in inflation-targeting emerging economies* (No. 267). Washington DC: International Monetary Fund.
- Tiwari A.K., Bhanja N, Dar A.B., Islam F. (2015) Time–frequency relationship between share prices and exchange rates in India: evidence from continuous wavelets. *Empir Econ* 48(2):699–714.
- Torrence, C., & Webster, P. J. (1999). Interdecadal changes in the ENSO–monsoon system. *Journal of climate*, 12(8), 2679-2690.
- Türk, E. (2016). Döviz kuru enflasyon ilişkisi “Türkiye örneği”. *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 81-102.
- Yang, L., Cai, X. J., & Hamori, S. (2017). Does the crude oil price influence the exchange rates of oil-importing and oil-exporting countries differently? A wavelet coherence analysis. *International Review of Economics & Finance*, 49, 536-547.